

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sutkinja toga suda Dijane Vidović, predsjednice vijeća, Gordane Marušić-Babić i Lidije Vukičević, članica vijeća te više sudske savjetnice Blaženke Drdić, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja P. H. d.o.o. Z., kojeg zastupa opunomoćenik J. L., odvjetnik u Z., protiv tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 27. veljače 2020.

p r e s u d i o j e

- I. Usvaja se tužbeni zahtjev i poništavaju se: rješenje Povjerenika za informiranje, klasa: UP/II-008-07/18-01/829, urbroj: 401-01/05-19-12 od 4. lipnja 2019. i rješenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, klasa: UP/I-008-01/18-01/05, urbroj: 338-01-06-18-02 od 30. listopada 2018. te se predmet vraća na ponovni postupak.
- II. Nalaže se tuženiku da tužitelju naknadi trošak spora u iznosu od 3.125,00 HRK, u roku od 60 dana, dok se s viškom zahtjeva tužitelj odbija.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem odbijena je tužiteljeva žalba izjavljena protiv rješenja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO), klasa: UP/I-008-01/18-01/05, urbroj: 338-01-06-18-02 od 30. listopada 2018., kojim je odbijen zahtjev tužitelja za pristup informacijama: broj realiziranih doznaka mjesečno s trenutno važećeg Popisa ortopedskih i drugih pomagala, u periodu od 1. siječnja 2017. do 30. rujna 2018., po pojedinom pomagalu za grupe pomagala za urogenitalni sustav i obloge za rane.

Tužitelj osporava zakonitost rješenja tuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U bitnome navodi da je tražio podatak o broju (mjesečno realiziranih doznaka) što je statistički podatak koji po svojoj prirodi ne predstavlja osobni podatak već se radi o agregiranom podatku koji nije moguće upotrijebiti u svezi nekog pojedinca. Također navodi da nije tražio niti presliku poslovne dokumentacije ili izvratke iz informatičkih sustava HZZO-a te da se ne radi o nemogućnosti

izoliranja traženih podataka od podataka koji predstavljaju osobne podatke osiguranika. Stoga smatra da se HZZO pogrešno poziva na propise koji uređuju materiju povjerljivosti osobnih podataka, poslovnu ili profesionalnu tajnu. Navodi da je informatičku bazu HZZO sigurno moguće selektivno pretraživati i izdvojiti određene (tražene) kategorije te upućuje na dokument „Opis sloga odobrenih pomagala za portal“ objavljen na stranicama HZZO-a. Predlaže sudu da poništi osporeno rješenje, usvoji njegovu žalbu i naloži Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje da ponovno odluči i njegovom zahtjevu. Traži trošak žalbenog postupka, koji posebno ne specificira, i trošak spora, prema priloženom troškovniku na ime sastava tužbe, u iznosu od ukupno 3.125,00 HRK.

Tuženik je u odgovoru na tužbu ponavlja razloge osporenog rješenja te smatra navode tužbe neosnovanim. Dodaje i da HZZO nije mogao na jednostavan način izlistati traženu dokumentaciju i učiniti je dostupnom te s tim u svezi navodi da su dva službenika Ureda izvršila uvid u bazu podataka HZZO-a i utvrdila da se ista može pretraživati u željenom vremenskom intervalu i po ortopedskim i drugim pomagalima, ali da se u realiziranim potvrdama može nalaziti i nekoliko vrsta traženih ortopedskih pomagala, odnosno pojedinačna potvrda ne mora sadržavati samo jednu šifru iz Popisa pomagala, slijedom čega se ne može na jednostavan način utvrditi broj realiziranih potvrda po određenim grupama pomagala. Također navodi da se Pravilnik o ortopedskim i drugim pomagalima u traženom razdoblju mijenjao devet puta te zaključuje da bi izrada, prilagodba ili izdvajanje traženih informacija predstavljala nerazmjern utrošak vremena ili sredstava te se ne bi na jednostavan način moglo doći do traženih informacija. Predlaže da se tužbeni zahtjev odbije.

Tužbeni zahtjev je osnovan.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu sukladno odredbi članka 31. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“ 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17.) – dalje: ZUS, prema slobodnom uvjerenju i na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja, Sud je utvrdio da je osporeno rješenje nezakonito, zbog čega je usvojio tužbeni zahtjev, poništio osporeno rješenje te riješio stvar na način da je usvojio žalbu, poništio rješenje tijela javne vlasti i predmet vratio na ponovni postupak tome tijelu.

Tijelo javne vlasti se kod donošenja rješenja pozvalo na odredbe članaka 15. stavak 2. točka 2. i 4., članak 16. stavak 1. i 23. stavak 5. točku 2. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 25/13. i 12/14.) – dalje: ZPPI, kao i na odredbe Pravilnika o tajnosti podataka i pravu na pristup informacijama HZZO-a. Obrazlaže da su podaci o realiziranim potvrdama, s obzirom na njihov sadržaj, definirani kao osobni podaci, odnosno vezani uz osobne podatke. Dalje navodi da bi izrada izvješća zahtijevala ulaganje dodatnog truda, angažmana i vremena te povezivanje i stvaranje tablice, odnosno stvaranje sasvim novog izvješća u informatičkom sustavu, što ne predstavlja njegovu dužnost prema odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 25/13. i 12/14.) – dalje: ZPPI. Provelo je i test razmjernosti te utvrdilo da se pravo ograničava jer se radi o informacijama obuhvaćenim osobnim podacima i profesionalnom tajnom.

Tuženik se, pak, poziva na odredbe članka 5. stavka 1. točke 3. i članka 18. stavka 5. ZPPI-a, navodeći da se baza podataka HZZO-a može pretraživati u željenom vremenskom intervalu i po ortopedskim i drugim pomagalima, ali da se u realiziranim potvrdama može nalaziti i nekoliko traženih ortopedskih pomagala, odnosno pojedinačna potvrda ne mora sadržavati samo jednu šifru iz Popisa pomagala, slijedom čega se ne može na jednostavan

način utvrditi broj realiziranih potvrda po određenim grupama pomagala. Dakle, zbog broja mjesečno realiziranih potvrda, činjenici da se na jednoj potvrdi može nalaziti i nekoliko traženih ortopedskih pomagala, kao i činjenici da se Pravilnik o ortopedskim i drugim pomagalima u traženom razdoblju mijenjao devet puta, zaključuje da bi izrada, prilagodba ili izdvajanje traženih informacija predstavljalo nerazmjern utrošak vremena ili sredstava te se ne bi na jednostavan način moglo doći do traženih informacija.

Odredbom članka 5. stavak 1. točka 3. ZPPI-a, propisano je da je „informacija“ svaki podatak koji posjeduje tijelo javne vlasti u obliku dokumenta, zapisa, dosjea, registra ili u bilo kojem drugom obliku, neovisno o načinu na koji je prikazana (napisani, nacrtani, tiskani, snimljeni, magnetni, optički, elektronički ili neki drugi zapis).

Sukladno odredbi članka 18. stavka 5. ZPPI-a, ne smatra se zahtjevom za pristup informacijama traženje uvida u cjelokupni spis predmeta, objašnjenja ili uputa vezanih uz ostvarivanje nekog prava ili izvršavanje obveze, izrade analize ili tumačenja nekog propisa, kao ni stvaranje nove informacije.

Prema ocjeni ovoga suda tuženik nije pravilno postupio kad je ocijenio rješenje tijela javne vlasti zakonitim, premda je izmijenio razloge toga rješenja, sukladno odredbi članka 116. točka 3. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ 47/09.) – dalje: ZUP. To stoga što u postupku nije potpuno i pravilno utvrđeno radi li se u konkretnoj stvari o izradi analize ili stvaranju nove informacije, zbog čega bi bilo osnovano tužiteljev zahtjev odbiti.

Naime, ne može se smatrati pravilno utvrđenom relevantna činjenica o mogućnosti pretraživanja baze podataka HZZO-a po broju realiziranih potvrda u svezi određenih grupa pomagala kako to traži tužitelj. Tijelo javne vlasti (HZZO) nije osporilo takvu mogućnost, a navodno mišljenje „dva službenika Ureda koja su izvršila uvid u bazu podataka HZZO-a“, nema značaj niti jednog dokaznog sredstva kojim se utvrđuju činjenice prema ZUP-u.

Stoga je, prema ocjeni ovoga suda, tuženik utemeljio svoju odluku na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, što je moglo uzrokovati pogrešnu primjenu materijalnog prava. Napominje se i da pogrešno navodi tuženik da se podzakonski propis kojim je regulirano ostvarivanje prava na ortopedska i druga pomagala u traženom razdoblju mijenjao devet puta, niti se može zaključiti da bi takva okolnost bila od utjecaja na pristup traženim informacijama. Također nije pouzdano utvrđeno niti postoje li smetnje u svezi sadržaja realiziranih potvrda, odnosno može li pojedinačna potvrda sadržavati više šifri iz Popisa pomagala i od kakvog je to utjecaja na postupak utvrđivanja broj realiziranih potvrda po određenim grupama pomagala.

Valja istaknuti da, prema podacima spisa, nije bilo osnove da tijelo javne vlasti kao vlasnik informacije traženu informaciju klasificira stupnjem tajnosti „ograničeno“, sukladno ovlastima iz odredbe članka 8. Zakona o tajnosti podataka („Narodne novine“ 79/2007. i 86/2012.) - dalje: ZTP, budući da podatak o broju realiziranih potvrda u svezi određenih grupa pomagala ne bi bio podatak koji bi se, sukladno odredbi članka 9. ZTP-a, trebao klasificirati kao podatak čije bi neovlašteno otkrivanje naštetilo djelovanju i izvršavanju zadaća državnih tijela u obavljanju poslova iz članka 5. ovoga Zakona.

U postupku nakon ove presude tijelo javne vlasti (HZZO) utvrdit će na jasan i nedvojben način radi li se o zahtjevu tužitelja koji je zahtjev za pristup informacijama ili postoje razlozi iz odredbe članka 18. stavka 5. ZPPI-a zbog kojih se ne bi radilo o takvom

zahtjevu te, uz utvrđenje ostalih relevantnih činjenica i uz pravilnu primjenu materijalnog prava, odlučiti o osnovanosti istoga.

Tužitelj je uspio u sporu te slijedom toga, uz primjenu odredbe članka 79. stavka 4. ZUS-a, ima pravo na naknadu troška koji se odnosi na sastav tužbe u iznosu od 2.500,00 HRK uvećano za PDV, odnosno ukupno 3.125,00 HRK. Trošak je dosuđen prema troškovniku, a nema osnove da mu se dosudi i trošak žalbenog postupka budući da takav trošak nije specificirao u tužbi niti postavio u žalbenom postupku.

Trebalo je stoga, temeljem odredbe članka 58. stavka 1. ZUS-a, odlučiti kao u izreci.

U Zagrebu 27. veljače 2020.

Predsjednica vijeća
Dijana Vidović, v.r.